

NÁZEV MATERIÁLU	Připomínky Svazu průmyslu a dopravy České republiky k Východiska Národního plánu obnovy v kontextu Hospodářské strategie
Č. J.	77/2020
DATUM ZPRACOVÁNÍ	8. října 2020
KONTAKTNÍ OSOBA	Jan Šebesta, Jan Proksch
TELEFON	225 279 201, 225 279 205
E-MAIL	jsebesta@spcr.cz, jproksch@spcr.cz

Svaz průmyslu a dopravy České republiky (SP ČR; Svaz) se obrátil na MPO jako gestora Národního plánu obnovy (NPO) s konzultací nad náměty od členů Svazu a nad prioritami a požadavky průmyslu a podnikatelské sféry, kde se Svaz snažil vysvětlit požadavky a náměty členů či prosadit prioritní opatření a doporučení Svazu. Svaz již tak v létě předal MPO přehled návrhů programů a projektů demonstrujících poptávku, absorpční kapacitu a typové projekty v oblastech, které si stanovil RRF jako klíčové pilíře a cíle. Stejně tak například předal i Plán restartu naší ekonomiky či uspořádal jednání na Svazu. Na základě těchto diskusí se podařilo zahrnout několik zásadních oblastí a témat důležitých pro průmysl. Předložený návrh, jeho konkrétní detailní obsah či konkrétní nastavení alokací bylo ale známo až se zveřejněním materiálu do MPŘ, kde se potvrdily některé obavy a rizika, na které jsme průběžně upozorňovali. Vnímáme, i s ohledem na nastavení harmonogramu přípravy NPO, že toto je pouze první pracovní verze, se kterou bude dále pracováno i na základě našich připomínek, a diskuse bude pokračovat.

Sdílíme tímto i reakce našich členů, kdy někteří z nich reagovali poměrně kriticky na celkový proces přípravy plánu a přístup ze strany ČR. Členové v létě měli velmi krátký čas (a velmi omezené množství informací) na zaslání námětů konkrétních projektů, následně ale po více jak měsíci dostali materiál s velmi krátkým termínem pro připomínky (zkrácené MPŘ) a z předloženého dokumentu složitě hledají, zda a jak budou dané projekty tedy podpořeny. Řada členů v tomto reagovala na nepřehlednost a nejasnost komponent ve vztahu k podpoře konkrétních projektů a provázanosti opatření. Řada členů Svazu také upozornila a vyjádřila názor, že cílem nesmí být nepřiměřené financování veřejných investic, to má probíhat primárně ze státního rozpočtu či programů k tomu určených. U některých projektů a komponent se pak své podstatě nejedná o obnovu hospodářství po pandemii Covidu 19, ale o investice do oblastí (pilířů, komponent a iniciativ), které jsou ze strany státu dlouhodobě zanedbávány, a to zejména ve veřejném sektoru. Cílem musí být primárně zajištění obnovy a odolnosti hospodářství vůči budoucím krizím a k tomu by prostředky měly být primárně využity.

Zároveň dodáváme, že vzhledem ke komplexnosti témat a krátkému času, nemusí být naše připomínky kompletní. Omlouváme se také za případné překlepy či formulační nepřesnosti, které bychom si případně vysvětlili v průběhu osobního vypořádání. MPO také poskytneme pro informaci další postřehy a vyjádření našich členů za jednotlivé oblasti.

Žádáme MPO a vládu, aby diskuse nad návrhem pokračovala se zohledněním následujících připomínek.

OBECNÉ PŘIPOMÍNKY

1. K neúměrnému omezení jiných nástrojů, kde je mj. neoprávněně využíván argument zajištění zdrojů z NPO

Požadujeme, aby NPO nebyl případně neoprávněně argumentačně zneužíván a nebyly omezovány záměry a prostředky pro celé programové období ESIF či plnění jednotlivých specifických cílů vzniklých na základě věcných debat při přípravě nového programového období 2021-2027. Žádáme navýšení prostředků v OP TAK oproti návrhu předloženému do MPŘ ze strany MMR dne 6.10.2020.

Svaz požaduje, aby byl zajištěn v rámci OP TAK a jiných standardních operačních programů dostatek prostředků na podporu aplikovaného výzkumu a vývoje, nízkouhlíkové transformace průmyslu a energetiky, digitalizace podniků, upskillingu a reskillingu pracovníků, oběhového hospodářství či hospodaření s vodou. Stejně tak by krácením v OP TAK byly omezeny prostředky pro podporu MSP, které si EK stanovila jako jednu z priorit a pro které specifický program pod NPO obdobný záměrům pod plánovaným OP TAK zřízen nebyl. Krácení pak nemůže být ani nahrazeno zařazením do NPO, jelikož ten slouží pro připravené projekty, může být komplementárním programem pro řadu oblastí, a navíc je jen do roku 2023.

Odůvodnění:

MMR vložilo do MPŘ návrh alokací OP ESIF pro příští programové období, které neodpovídá dosavadním věcným diskusím, kde oproti návrhům z přelomu března a dubna 2020 by měla být alokace OP TAK výrazně krácena. Ve srovnání s původním odhadem 100 % alokace pro OP TAK by se v podstatě jednalo o pokles cca 27,5 mld. Kč, tedy o téměř 29 %, a to přesto, že celková alokace pro operační programy vzrostla o 15 mld. Kč. Tato částka se tak v řadě specifických cílů ještě více vzdaluje od provedených analýz absorpční kapacity či tržní situace, zejména v případě cíle politiky 1, který se zaměřuje na podporu inovativní a inteligentní ekonomické transformace, došlo ke snížení alokace na téměř poloviční hodnotu oproti původnímu záměru.

Zároveň však nejsou zajištěny ani potřebné zdroje pro projekty firem pro plnění energeticko-klimatických cílů. Vysvětlením pro takovýto rozsah snížení nemůže být ani to, že některé programy a projekty pro podnikatelské prostředí mají být zahrnuty například do Národního plánu obnovy, jelikož do něj mají být zahrnuty i projekty spadající pod IROP a OP D a také proto, že výdaje musí být v rámci NPO „zazávkovány“ již do roku 2023. Svaz požaduje, aby byl zajištěn dostatek prostředků na podporu aplikovaného výzkumu a vývoje, nízkouhlíkové transformace průmyslu a energetiky, digitalizace podniků, upskillingu a reskillingu pracovníků, oběhového hospodářství či hospodaření s vodou. Stejně tak by krácením v OP TAK byly omezeny prostředky pro podporu MSP, které si EK stanovila jako jednu z priorit a pro které specifický program pod NPO obdobný záměrům pod plánovaným OP TAK zřízen nebyl. Uvědomujeme si, že prostředky pro nové období budou pro ČR omezené a že je nutné vyhodnotit celou matici zdrojů a nástrojů pro následující roky, i tak se ale domníváme vzhledem k uvedeným argumentům, že prostředky pro OP TAK nelze krátit v rozsahu, který předložilo MMR.

Tato připomínka je zásadní.

2. K principu alokací

Požadujeme konkrétní vyčíslení alokace pro průmysl a pro podnikatelskou sféru. V materiálu také často chybí koncepční odůvodnění výše alokací pro jednotlivá navrhovaná opatření (až na základní podmínku vyplývající z nařízení EU – podíl prostředků na digitalizaci a klimatickou tranzici).

Základní požadavek SP ČR je na navýšení finančních prostředků určených pro průmysl, který bude čelit všem výzvám a regulacím a který je základem naší ekonomiky.

Odůvodnění:

Část členské základny SP ČR vyjádřila obavy nad poměrem financování veřejného sektoru versus podpory projektů pro průmysl a podnikatelský sektor celkově. Připomínáme požadavek SP ČR na vyčíslení podpory průmyslu, což bylo ze strany MPO již dříve akceptováno. Samotný dokument jako jeden z cílů uvádí podporu produktivních investic a EK vidí podporu soukromého sektoru jako jeden z pilířů obnovy dlouhodobého růstu.

Základní požadavek SP ČR je navýšení finančních prostředků určených pro průmysl, který bude čelit všem výzvám a regulacím a který je základem naší ekonomiky. Pokud tedy chceme posílit odolnost ekonomiky a zvýšit potenciál jejího růstu, musíme toto zohlednit v nastavení alokací (transformaci podnikové energetiky, digitální transformaci, aplikovaný výzkum na konkrétní projekty soukromého sektoru, projekty na úspory energií, nakládání s vodou, případně cirkulární ekonomiku...).

Výše alokace na oblast vzdělávání či digitalizaci podniků je velmi nízká. Není přitom jasné, jak budou tyto oblasti pokryty dodatečně z jiných zdrojů.

Tato připomínka je zásadní.

3. K požadavku na předložení matice odhadovaných nástrojů a zdrojů (odhadované alokace) pro jednotlivé oblasti

Požadujeme, aby byla matice dostupných a připravovaných nástrojů a zdrojů (odhadované alokace) pro jednotlivé oblasti a komponenty předložena a umožnila sociálním partnerům a všem stakeholderům komplexní vyhodnocení efektivity a vhodnosti či nevhodnosti rozsahu podpory jednotlivých oblastí, reforem a plnění cílů.

Odůvodnění:

Prostředky NPO by se měly doplňovat s dalšími zdroji (např. operačními programy na období 2021 – 2027, Fondem pro spravedlivou transformaci, Modernizačním fondem atd.); v materiálu však postrádáme souhrnný přehled těchto zdrojů a jejich využití, potažmo případné komplementarity vůči NPO. Bez této znalosti nelze kvalifikovaně určit, zda a jak dostatečně budou potřeby české ekonomiky zajištěny. V některých částech materiálu chybí text k přidruženým programům či předchozím snahám. Toto doplnění by pomohlo vysvětlit a vyřešit pravděpodobně řadu nejasností uvedených v některých připomínkách níže a mělo by být základem tvorby takto významných dokumentů.

Svaz od začátku jednání prosazoval a navrhoval vytvoření matice, která přehledně ukáže nástroje a zdroje pro jednotlivé konkrétní oblasti a umožní koordinaci nástrojů podpor, jejich efektivitu a nastaví celkový obrázek možností plnění jednotlivých cílů.

MPO konstatovalo, že tuto matici je třeba skutečně vypracovat a použije ji ke stanovení nastavení alokací Národního plánu obnovy. Chápeme, že konkrétní nastavení je předmětem jednání a v tuto chvíli lze pracovat s návrhy, které se mohou měnit, ale žádáme, aby tyto byly co nejdříve předmětem jednání a předloženy alespoň v pracovních verzích. Finální alokace a správnost nastavení musí být hodnocena v kontextu možností a nastavení všech hlavních nástrojů.

Tato připomínka je zásadní.

4. K chybějícímu navržení realizace podpory (obecně, u některých komponent uvedeno i přímo – viz další připomínky)

Upozorňujeme, že u řady komponent je nutné dořešit a upřesnit potřebnou formu realizace podpory a její podmínky. Je nutné zajistit/připravit takové podmínky programů a projektů, které umožní efektivní čerpání.

Odůvodnění:

Řada komponent sice stanoví popis a částky, ale již nespecifikuje blíže tzv. investiční balíček projektů a bližší způsob, jakým budou dané projekty podpořeny. Například komponenta v cirkulární ekonomice, kde je plánováno několik programů. Pro to, aby byly zajištěny jednoduché podmínky a nemusela být stanovena omezení jako například ve stávajícím OP PIK, je třeba vytvořit programy nové – Kdo je vytvoří, kdy budou schváleny? Celkově je nutné nastavit systém tvorby programů tak, aby byly jednoduché a neobsahovaly limitace například pro velké podniky či administrativní náročnost řady výzev a programů v ESIF. Stejně tak například IT systém, personální kapacity či systém hodnocení tak, aby nebyly plýtvány kapacity jak žadatelů, tak příslušných gestorů s následnou nízkou úspěšností projektů. Svaz předložil v létě rychlý přehled projektů, které ukazují, že jen dané projekty by převýšily výrazně minimální alokované částky.

Na základě čeho (jaké analýzy, rozhodnutí) toto dělení alokací bylo nastaveno, jak byly zohledněny konkrétní projektové záměry, jsou někde vymezeny například ještě podrobnější typové projekty? Základním krokem v této věci musí být pro jednání s EK jasné stanovení představy programu podpory a jeho zaměření tak, aby se daly příslušné podmínky vyjednat pro realizaci potřebných projektů.

Tato připomínka je zásadní.

5. K využitelnosti komponent všemi podniky

Žádáme o upřesnění, že komponenty doplnění možnosti využití jednotlivých komponent, které jsou určené podnikatelské sféře a průmyslu, jsou využitelné všemi podniky bez ohledu na velikost. To se týká např. komponent (1.4, 1.5 a 5.2).

Odůvodnění:

Dle našeho názoru se s podporou počítá, je ale vhodné v materiálu potvrdit zohlednění firem všech velikostí (např. komponenty 1.4, 1.5 nebo 5.2 avizují zaměření primárně na SME).

Řada malých a středních firem je v řadě případů dodavatelsky navázána právě na ty velké. Velké firmy hrají v rámci ekonomiky ČR významnou roli ať už z pohledu podílu na HDP, zaměstnanosti, ale např i výši odváděných daní. Zároveň je v ČR jako v jedné z nejvíce průmyslových zemí EU relativně vyšší náročnost produkce na pracovní sílu. Řada podniků tak kritérium nespĺňuje pouze kvůli počtu zaměstnanců, přestože z hlediska finančního a kapitálového patří do kategorie MSP. Pro splnění cílů NPO (realizovatelnost, plnění reforem, transformace ekonomiky) je nutné projekty velkých firem zapojit.

6. K celkové alokaci Národního plánu obnovy

Doporučujeme doplnit vyhodnocení a případně zvážit možnost navýšení (či uvést vyhodnocení / závěr nevhodnosti) alokace Národního plánu obnovy pomocí využití finančních nástrojů v rámci Next Generation EU (proporční část z více než 15 miliard EUR v podobě zvýhodněných půjček).

Zároveň upozorňujeme, že informace v manažerském shrnutí NPO se kvantitativně mírně liší v porovnání od čísel v Předkládací zprávě

Odůvodnění:

Zároveň upozorňujeme, že informace v manažerském shrnutí NPO se kvantitativně mírně liší v porovnání od čísel v Předkládací zprávě:

"ČR si v rámci tohoto nástroje může zažádat o granty ve výši zhruba 6,7 mld. EUR (orientačně 172 mld. CZK). 70 % fondů přitom musí být závazně přiděleno v letech 2021–2022 a zbývajících 30 % nejpozději v roce 2023. Zvýhodněné půjčky (ve výši max. 6,8 % HND) by si ČR mohla vzít až do výše odhadem 15,4 mld. EUR (orientačně víc než 400 mld. CZK)."

7. K dopravní problematice

- A) Navrhujeme od Úvodu bodu 1 doplnit explicitní uvedení následujících dokumentů Bílá kniha – Koncepce veřejné dopravy 2015-2020 s výhledem do roku 2030 a Dopravní sektorové strategie 2. fáze.**
- B) Dále požadujeme doplnit a blíže specifikovat dopady na sektor dopravy způsobené COVID 19 do Části 1: Stav českého hospodářství.**
- C) Do části 2: Národní plán obnovy v rámci cílů Hospodářské strategie žádáme doplnit megatrendy apod. dle odůvodnění.**

Odůvodnění:

- A) Oba uvedené dokumenty kromě jiného stanovují základní strategie Ministerstva dopravy ČR, resp. priority vlády, které mají zásadní dopad na Hospodářskou strategii České republiky, a proto by měly být uvedeny v NPO.

Bílá kniha – Koncepce veřejné dopravy 2015-2020 s výhledem do roku 2030 představuje výchozí strategický dokument resortu dopravy pro oblast veřejné dopravy a Dopravní sektorové strategie 2. fáze definují základní resortní koncepci Ministerstva dopravy formulující priority a cíle v oblasti rozvoje dopravy a dopravní infrastruktury ve střednědobém horizontu roku 2020 a rámcově i v dlouhodobém horizontu až do roku 2050

B) Ačkoliv jsou dopady na sektor dopravy způsobené COVID 19 známy, stejně jako jsou známy významné negativní dopady do státního rozpočtu (požadavky na kompenzace dopravců ve stovkách milionů Kč) a zejména do krajských rozpočtů (propady rozpočtů v miliardách Kč), není v této části materiálu předmětné problematice věnována vůbec žádná pozornost, což lze označit za nedostatek NPO.

C) **Část 2, bod b.**

Chybí zásadní megatrend a tím je dekarbonizace dopravy, kdy:

- a) jedním ze stěžejních opatření k naplnění hlavního cíle Zelené dohody pro Evropu je zavádění čistší, levnější a zdravější formy soukromé a veřejné dopravy,
- b) dekarbonizace dopravy závisí na zvýšení podílu kolejových vozidel a bez emisních vozidel na trhu dopravy.

Část 2, bod e.

V požadavcích CSR chybí u požadavku v rámci investiční hospodářské politiky se zaměřením na dopravu a její udržitelnost uvedení dalších intervencí ČR, a to např. intervence v rámci Evropských a strukturálních fondů (ESIF fondy).

Tato připomínka je zásadní.

8. Více evropských peněz na podporu výstav a veletrhů

Navrhujeme, aby do kapitoly 4. Instrukce, regulace a podpora podnikání v reakci na Covid byla zahrnuta specifická podpora účasti českých firem na zahraničních veletrzích.

Odůvodnění:

Koronavirus zastavil nejen v Česku veletržní byznys. Jeho rychlý restart je klíčový pro obnovení obchodních aktivit průmyslových firem. Veletrhy jsou klíčovou součástí obchodní a exportní strategie českého průmyslu. Rychlá a efektivní pomoc ve formě investic do exportních příležitostí přispěje k rychlému restartu českého vývozu. Podpora veletržní účasti firem v zahraničí je důležitou službou státu zajišťující firmám kontakt s odbornou veřejností a analýzu nových trhů či mapování konkurence. Veletržní akce doporučujeme nadále podporovat i ze zdrojů EU. Nastavení programů cílí jen na malé a střední firmy a nezdá se, že by toto bylo možné v blízké době změnit. Programy hrazené z národních a evropských zdrojů se musí doplňovat tak, aby se k podpoře dostaly společnosti ze všech částí hodnotového řetězce.

KONKRÉTNÍ PŘIPOMÍNKY

9. Ke komponentě: 1.3 Digitální vysokorychlostní síť

Žádáme, aby podpora byla směřována na připojení škol k vysokorychlostnímu internetu, které v současnosti nemají zajištěnu konektivitu o rychlosti 10Gb/s, a nikoliv pouze na školy, které se nacházejí v bílém adresním místě. Současně žádáme, aby byl vypuštěn text o dotaci směřující k institutu neodvolatelného práva na užívání (IRU – Infeasible Rights of Use).

Mezi oblasti pokrytí je třeba zahrnout také konektivitu u klíčových dopravních tahů, průmyslových a logistických center. To bude klíčové mj. pro rozvoj autonomního řízení, ale i fungování řady nových bezpečnostních prvků, kterými mají být dle legislativy vozidla vybavena, pro rozvoj průmyslu 4.0 apod.

Nesouhlasíme, aby digitální sítě byly projektem Ministerstva vnitra či jiných resortů či veřejných institucí.

Odůvodnění:

Svaz podporuje, aby investice do napojení škol na vysokorychlostní připojení směřovalo do všech škol, kde chybí kvalitní konektivita o minimální rychlosti 10Gb/s. Připojení o rychlosti 1Gb/s ohledem na plánovanou digitalizaci nebude ve středně dlouhodobém horizontu dostačující a nově budované sítě pro školy by měly být budovány s rychlostmi, které jsou srovnatelné pro potřeby průmyslových podniků.

Použití institutu IRU (Indefeasible Rights of Use) pro potřeby dotace nedává smysl. Není zřejmé jak školy, případně další socioekonomičtí partneři by nakládali s pronajatou pasivní infrastrukturou. Školy potřebují hlavně zajištění veřejných služeb vysokorychlostních sítí elektronických komunikací, a nikoliv se starat o provoz vlastních sítí a řešit každoroční investice do aktivních prvků sítě, které nejsou součástí pronajaté pasivní infrastruktury. Prostředky určené na IRU by tedy měly být alokovány na vybudování vysokorychlostního připojení k internetu pro školy.

Nutné je také doplnit pokrytí hlavních dopravních tahů a průmyslových center.

Připojení socioekonomických aktérů je obsahem komponenty 1.3 a je historicky prokázané, že soukromé subjekty, ať již celostátní či regionální, jsou schopné rychleji, levněji a smysluplněji připojit veškeré socioekonomické aktéry, ať už jde o objekty státní správy nebo územní samosprávy (např. stavební, obecní a jiné úřady), ale také školy, nemocnice, knihovny nebo podobně.

Tato připomínka je zásadní.

10.Ke komponentě: 1.5 Digitální transformace podniků

Žádáme navýšení prostředků pro komponentu 1.5 Digitální transformace firem. Alokace 1,6 mld. Kč na celou komponentu a z toho 1 mld. Kč na přímou digitální transformaci je naprosto nedostatečná. Je nezbytné navýšit alokaci na digitální transformaci podniků a zavádění prvků Průmyslu 4.0.

Zároveň upozorňujeme, že z přehledu alokace pro jednotlivé pilíře plyne, že NPO počítá na celkovou digitalizaci s částkou cca 24 mld. Kč pro oblast digitální transformace, což představuje cca něco málo více než 10 % ze součtu alokací na všech 6 pilířů zde uvedených (více než cca 220 mld. Kč), přičemž minimální požadavek je 20 %. Navíc ne všechna opatření lze označit jako digitalizaci.

Odůvodnění:

Svaz prosazuje, aby z NPO byly podporovány projekty, které je složité podporovat například v OP PIK a které mají přispívat k digitální či technologické transformaci firem. Toto zaměření podpory je komplementární ostatním programům (například plánovanému OP TAK), protože Svaz i MPO mj. očekávají, že NPO umožní podporovat například velké podniky či firmy v Praze.

V NPO je navržena například komponenta digitální transformace firem za 1,6 mld. Kč, což je velmi nízká alokace pro významnější posun soukromého sektoru, a to i v porovnání s mnohanásobně vyššími prostředky na projekty veřejného sektoru v NPO či v IROP. Z plánované alokace se ale navíc počítá s pouhou 1 mld. na programy přímé podpory digitální transformace podniků včetně kybernetické

bezpečnosti. Dalších 600 mil. je alokováno pro centra excelence či digitální inovační huby, nejedná se však o přímou podporu digitální transformace podniků. Toto považujeme za naprosto nedostatečné a požadujeme navýšení.

Podpora podnikání a průmyslu jako základního pilíře růstu naší ekonomiky nebude dostatečná. Nedostatečnost prostředků se potvrzuje i například v porovnání s alokací na digitalizaci stavebního řízení ve výši 4,5 mld. Kč.

Tato připomínka je zásadní.

11. Ke komponentě 1.6 Podpora kultury a kreativního průmyslu

Žádáme odstranění komponenty 1.6 s výjimkou kreativních voucherů (1.6,1.4) a přesun zbylé alokace na komponentu 1.5 Digitální transformaci podniků.

Odůvodnění:

Uvedená opatření nemají žádné opodstatnění v souvislosti s digitalizací ani s obnovou ekonomiky. Z tohoto důvodu požadujeme ponechání pouze opatření vztahujícího se ke Kreativním voucherům (1.6,1.4) a odstranění ostatních opatření z Plánu obnovy. Zbytek alokace plánované na tuto komponentu by měl v rámci pilíře Digitální transformace zůstat a být přesunut do komponenty 1.5 Digitální transformace podniků.

12. Ke komponentě 2.1: Udržitelná a bezpečná doprava

Komponenta by se měla zabývat také železniční dopravou.

Z našeho pohledu tak v komponentě absentuje Podpora výstavby komplexní zelené infrastruktury (železnice, tramvajové a trolejbusové dráhy, infrastruktura pro hybridní vozidla) a Investiční podpora a) kolejových vozidel veřejné regionální železniční dopravy (elektrická, bateriová, netrakový typ Push-Pull, alternativní pohon), b) tramvají a trolejbusů, parciálních (hybridních) trolejbusů.

Odůvodnění:

Zcela nedostatečná akcentace a podpora problematiky dekarbonizace dopravy a obecně problematiky mobility, a to nejen ve vztahu k výstavbě komplexní zelené infrastruktury (železnice, tramvajové a trolejbusové dráhy, infrastruktura pro hybridní vozidla), ale zejména ve vztahu ke zvýšení podílu kolejových vozidel a bez emisních vozidel na trhu dopravy.

Investice směřované jen do dopravní infrastruktury bez investic do vozidel nepřináší požadované efekty kladené na moderní dopravu a tím i docílení přesunu dalších přepravních proudů ze silnic na hromadnou dopravu (zvýšení bezpečnosti a komfortu cestujících, zkrácení jízdních dob, snížení provozních nákladů apod. Ve své podstatě tak může jít o zmařené investice. Odložení investic do vozidel pak znamená výrazné navýšení nákladů v budoucnosti, a to jak v provozu a v údržbě, tak i z pohledu budoucích investičních nákladů. V neposlední řadě pak odložení takovýchto investic znamená zpomalení procesu dekarbonizace dopravy, kdy v ČR je jen v železniční dopravě průměrné stáří vozidlového parku 35 let (počítáno od data výroby vozidla).

Bez nových vozidel nebude možné citelné snížení spotřeby elektrické energie z důvodu změny technologie řízení spotřeby během rozjezdů a jízdy vozidla (odporová vs. elektronická regulace) a z důvodu nevyužití tzv. rekuperace el. energie při brždění.

Tato připomínka je zásadní.

13. Ke komponentě 2.2 Snižování spotřeby energie

Žádáme o doplnění možnosti využití prostředků pro úspory energie podniků. Zároveň odmítáme zařazení Zlepšení energetické účinnosti systémů veřejného osvětlení do NPO.

V rozpisu alokací pod touto komponentou (např. příloha dokumentu) zcela chybí alokace na snižování spotřeby energie v sektoru průmyslu a energetiky a celkově chybí alokace pro soukromý sektor.

Upozorňujeme, že investice realizované v rámci komponenty 2.5 (renovace budov) naplňují stejný cíl definovaný touto komponentou 2.2 (snižování spotřeby energie) a dochází tak překryvu opatření.

Zároveň upozorňujeme, že komponenta není blíže popsána ani v příloze a dle našeho názoru nemůže být primárně určena pouze na zateplování veřejných budov.

Odůvodnění:

Nedává smysl, aby se komponenta Snižování spotřeby energie naplnila pouze aktivitami Zlepšení energetické účinnosti ve státních budovách a Zlepšení energetické účinnosti systémů veřejného osvětlení. **Projektů s dopadem na úsporu energie je v sektoru průmyslu i energetiky plánováno obrovské množství. Proto je třeba alokaci na tuto komponentu nadále posílit, i vzhledem nehotovému nastavení dalších fondů: modernizační fond, Just Transition Fund.**

Vzhledem k závažnosti dopadů neplnění cíle v oblasti úspor energie a mnoha indikovaným projektům s dopadem významným potenciálem úspor energie doporučujeme významně navýšit prostředky této komponenty.

Tato připomínka je zásadní.

14. Ke komponentě 2.3: Transformace průmyslu a přechod na čistší zdroje energie

Požadujeme, aby již v rámci jednání s EK přišla Česká republika s konkrétním návrhem, který bude reflektovat požadavky konkrétních projektů komponenty 2.3: Transformace průmyslu a přechod na čistší zdroje energie.

Odůvodnění:

Podporujeme plně obě reformy (Transformace průmyslu a Přechod na čistší zdroje energie). Zároveň ale upozorňujeme na potřebu doplnění v dalších připomínkách. Investice popsané v této komponentě jsou důležité pro transformaci české energetiky. Žádáme ale o upřesnění, jak bude podpora zajištěna (zda novým programem či s využitím některého ze stávajících) a zejména, za jakých podmínek.

Vzhledem k dokumentům k vydaným EK (Vodítka k NPO plynoucí ze Sdělení EK: Roční strategie pro udržitelný růst 2021) předpokládáme, že podmínky čerpání prostředků v rámci NPO oproti standardním programům zabezpečí dostatečnou míru podpory bez limitací pro velké podniky a bez zbytečných složitých administrativních a hodnotících procesů.

Uvědomujeme si, že toto bude i diskutováno s EK, ale potřebné je jít do jednání již s konkrétním návrhem, který bude reflektovat požadavky konkrétních projektů. Nikoliv naopak. Požadujeme, aby EK byl diskutován i návrh včetně sdělení podmínek, které k realizaci v ČR potřebujeme, abychom mohli dané projekty realizovat v daném čase a s daným efektem.

Tato připomínka je zásadní.

15. Ke komponentě 2.3: Transformace průmyslu a přechod na čistší zdroje energie

V rámci komponenty se mluví zejména o energetické transformaci. Transformace průmyslových sektorů je však neméně důležitým strategickým cílem pro ČR, a to i v zájmu ochránit jeho konkurenceschopnost. Připomínka nabývá na významu i proto, že doposud nejsou známy konkrétní alokace prostředků na transformaci průmyslu v rámci dalších programů jako je např. Just Transition Fund či Modernizační fond. Svaz průmyslu indikoval velké množství průmyslových projektů v této oblasti v přípravné fázi dokumentu. Je nepřijatelné, že v komponentě není zahrnuta transformace průmyslu.

V rámci komponenty 2.3 alokace na opatření 1.1. není dostatečná vzhledem k pořizovacím nákladům na jednotlivé technologie a je tedy nezbytné alokaci navýšit, případně jasně říct, z jakých zdrojů toto bude ještě kryto. Předpokládaná výše dotace 40 %, také není dostatečná a je třeba ji přehodnotit.

Dokument dále opomíjí investice do využívání odpadního tepla a odpadních plynů v průmyslu. Je třeba doplnění zde nebo jinde, a tudíž i navýšení zdrojů.

Dále upozorňujeme, že na mnoha místech dokumentu se zaměřují názvy komponenty 2.3. Někde je uváděna „Transformace průmyslu a přechod na čistší zdroje energie“, někde pouze „Přechod na čistší zdroje energie“ (např. strana 18. a dále). Požadujeme nápravu a sjednocení na „Transformace průmyslu a přechod na čistší zdroje energie“. Současně požadujeme i do obsahové části (v samotném dokumentu i příloze) zdůraznit zaměření na snižování emisí a technologické tranzice v průmyslových sektorech.

Požadujeme doplnění alokace na tyto investice na navýšení alokace na celou komponentu 2.3.

Odůvodnění:

Přechod na nízkouhlíkovou a cirkulární ekonomiku je pilířem současné i budoucí evropské politiky. Největší roli a environmentální přínosy v tomto směru bude hrát průmysl a energetika/potažmo doprava. Plán obnovy má opět nastartovat ekonomiku, a to zejména ve smyslu plnění těchto cílů. Jedním z cílů NPO musí být dekarbonizovat průmysl.

Tato připomínka je zásadní.

16. Ke komponentě 2.3: Transformace průmyslu a přechod na čistší zdroje energie – teplárenství

Požadujeme navýšení alokace pro oblast teplárenství, případně doplnění, z jakých zdrojů/nástrojů mimo NPO bude toto zajištěno. V teplárenství je potenciál pro investice minimálně 17,9 miliardy Kč, pokud by zůstal jako finální rok 2023 a až 48 miliard Kč, pokud by se podařilo posunout finální termín na rok 2030.

Zároveň upozorňujeme, že v příloze je u této komponenty na str. 73 až 75 vzájemně zaměněna alokace teplárenství a OZE. Jaká alokace platí?

Odůvodnění:

Transformace středních a malých tepláren je otázkou relativně krátké doby (nižší jednotky let). Důvodem je náběh přísnějších limitů pro emise a rostoucí cena povolenky. Teplárny navíc své transformační projekty již mají připraveny, takže do r. 2026 by neměl být problém s čerpáním prostředků. Navíc je velmi pravděpodobné, že Modernizační fond bude mít zpoždění a transformace teplárenství není hodnocena jako prioritní investice, takže je nutný mezistupeň v podobě schvalování Investičního výboru v gesci EIB.

Tato připomínka je zásadní.

17. Ke komponentě: 2.4 Rozvoj čisté mobility

- a) Informace v této části materiálu nejsou vnitřně zcela v souladu či nejsou jasné (např. Hlavní ambice komponenty a propojení na Přidružené programy – OP D vs. Plán obnovy, výčet podpořených technologií v části Hlavní ambice komponenty a Reformy a/nebo investice v rámci této komponenty se liší).
- b) Výše alokace na budování veřejné dobíjecí infrastruktury by měla být v souladu s vysokým scénářem NAP CM (i s ohledem na stále se zpřísnující emisní cíle CO₂ na úrovni EU) – dle našeho názoru je potřebná alokace ve výši 10 mld. Kč napříč různými zdroji. Pokud má být na budování této infrastruktury nejprve využito NPO/RRF a až poté OP D, není počet plánovaných veřejných dobíjecích stanic (740) s ohledem na potřeby rozvoje nízkoemisní mobility dostatečný.
- c) V případě podpory nákupu nízko- a bezemisních vozidel není jasné, jaké kategorie vozidel jsou zahrnuty a které alternativní pohony jsou v případě dotčené kategorie pokryty.
- d) Plán realizace podpory plniček na vodík a LNG není v souladu s timingem plánu podpory pořízování daných vozidel (bez předchozí realizace potřebné infrastruktury nebude po podpořených vozidlech poptávka). S ohledem na cíle NAP CM (v případě vodíku až 50 tisíc OA, 870 autobusů a 80 plniček) nejsou ambice NPO dostatečné.
- e) Podpora pořízení 3 125 vozidel pro podnikatele a 4 160 vozidel pro obce neodpovídá ambici cílů EU pro snižování emisí CO₂ ani cílům NAP CM. Při srovnání s běžným ročním přírůstkem nových vozidel je patrné, že její dopad na snižování emisí CO₂ v dopravě a podporu prodeje a výroby vozidel s alternativním pohonem bude takto jen velmi omezený.

- f) V opatření 2.4 2.1. Podpora nákupu vozidel – u elektrických vozů je potřeba uvést, že platí pro všechny vozy do 50 g CO₂/km v souladu s nařízením 2019/631.
- g) V případě podpory pořízování elektrických vozidel není jasné, zda se jedná o BEVs či rovněž PHEVs. V souladu s legislativou na EU i národní úrovni je třeba upřesnit, že v případě osobních vozidel bude aplikován limit 50 g CO₂/km.
- h) Pokud jde o budování neveřejné infrastruktury pro MHD/veřejnou přepravu osob, podpořeny by měly být rovněž plnicí stanice na (bio)CNG/LNG a vodík. Rovněž v případě neveřejné podnikatelské infrastruktury by měly být podpořeny tyto plnicí stanice (i s ohledem na různé kategorie vozidel). Předpokládáme, že podpora z OP TAK nebude zahrnovat v oblasti čisté mobility pouze elektrická vozidla, ale i další alternativní pohony.
- i) Potřeby hl. m. Prahy v oblasti nízko- a bezemisní veřejné dopravy budou zásadní, navíc NPO/RRF bude pokrývat jen část dalšího programového období, proto bychom prostřednictvím tohoto materiálu nechtěli vylučovat možnost zahrnutí podpory Prahy z IROP. Chápeme, že regiony ČR mimo Prahu budou podporovány po celé programové období právě z IROP (případně z Modernizačního fondu). Navíc by se nemělo jednat pouze o autobusy elektrické a hybridy, zahrnuta by měla být i jiná alternativní paliva v souladu s NAP CM.
- j) Není rozlišeno (2.4. 1.4.), zda podpora pro obytné budovy je jak pro bytové domy, tak i pro rodinné domy, je nutné jasně definovat. Navíc samotný plán na podporu 3 700 dobíjecích bodů na dobíjecí infrastrukturu v obytných budovách je nedostatečný (ročně se v ČR postaví cca 35 000 bytů a 18 390 rodinných domů).
- k) V materiálu chybí podpora pro bateriové úložiště (energy storage), i jako součást systému 2nd life využití baterií, a pro fotovoltaické elektrárny (FVE) a jejich propojení s bateriovým úložištěm a dobíjecím bodem, např. pro obytné a rodinné domy.
- l) V oblasti rozvoje čisté mobility by měla být rovněž zvážena podpora (VaV) syntetických a jiných alternativních paliv, aby bylo umožněno snižování emisí i prostřednictvím stávajícího vozidlového parku.
- m) Absentuje i výstavby plnicích stanic pro alternativní paliva a zvýšení penetraci vozidel na alternativní paliva v železniční dopravě. Je nutné doplnit tedy do komponenty 2.1.
- n) Absentuje i podpora výstavby infrastruktury pro hybridní vozidla (železnice, MHD). Je nutné doplnit tedy do komponenty 2.1.
- o) Nerozumíme tomu, proč v subkomponentě 2.4 Nákup vozidel je již předurčen počet pořízených jednotek – 21, což je značně omezující a vychází z nejasného základu.

Tato připomínka je zásadní.

18. Ke komponentě: 2.5 Renovace budov a ochrana ovzduší (MŽP)

Žádáme doplnění prostředků na zabezpečení financování zásobníku 89. výzvy OP ŽP do komponenty 2.5 Renovace budov a ochrana ovzduší.

Kvůli překryvu s komponentou 2.2 by zateplování mělo být řešeno primárně tam, a ne znovu zde.

Odůvodnění:

Při pracovních diskusích s MPO a MŽP byla shoda nad vhodností zabezpečit prostředky (1 mld. Kč) v programu Ovzduší (OP ŽP) na zásobník projektů 89. výzvy, který je připraven (finálně připravené projekty), naplňuje cíle dané komponenty a přispívá k zelené tranzici a ochraně životního prostředí. Požadujeme doplnit tyto prostředky (nyní v materiálu uvedeno, že nebyly podklady dodány, proto věříme, že bude doplněno.

Tato připomínka je zásadní.

19. Ke komponentě: 2.6 Ochrana přírody a adaptace na klimatickou změnu

U komponenty postrádáme informaci, jaké typy projektů mají být podpořeny (např. zavádění ekologických postupů ve výrobě) a proč je uvedeno jako gesční pouze MZe.

Tato připomínka je zásadní.

20. Ke komponentě: 2.7 Cirkulární ekonomika, recyklace a průmyslová voda

Požadujeme, aby již v rámci jednání s EK přišla Česká republika s konkrétním návrhem, který bude reflektovat požadavky konkrétních projektů komponenty 2.7 Cirkulární ekonomika, recyklace a průmyslová voda, ke všem jsme již dodali typové projekty, jsme připraveni dodat další.

Zároveň žádáme o výraznější navýšení prostředků na recyklaci (s přihlédnutím, s doplněním a aplikací pojmu chemická recyklace), pokud je ambicí ČR investovat do skutečně moderních a efektivních forem recyklace.

Dále požadujeme bližší informace o zvažované formě podpory – nastavení programu, včetně míry dotace. Uvědomujeme si, že toto bude i diskutováno s EK, ale potřebné je jít do jednání již s konkrétním návrhem, který bude reflektovat požadavky konkrétních projektů. Nikoliv naopak.

Dáváme ke zvážení, zda certifikace zpracovatelů či tvorba a revize norem je vhodné řešit přes NPO.

Odůvodnění:

Požadujeme, aby byl Evropské komisi předložen konkrétní návrh nástroje včetně sdělení podmínek, které k realizaci v ČR potřebujeme, abychom mohli dané projekty realizovat v daném čase a s daným efektem.

Některé stávající programy jsou administrativně náročné pro stát i pro žadatele a některé podmínky nejsou atraktivní pro realizaci příslušných opatření. Například u opatření nakládání s vodou ve firmách se

často jedná i o investice, které při nízké míře podpory nejsou ekonomicky přijatelné. Tento efekt je ještě více posílen současnou složitou ekonomickou situací řady firem. Protože jsou ale pozitivní dopady těchto opatření pro životní prostředí a využívání vody nesporné, je nutné zajistit atraktivnější podmínky podpory. Je také například třeba, aby podpora byla dostupná i pro velké podniky, jelikož v řadě průmyslových oborů, které mohou k cíli dané reformy a smyslu této podpory svými projekty efektivně pomoci, je voda klíčovým vstupem technologií výroby.

V komponentně na Úsporu vody v průmyslu chybí sebemenší detail, o jaké technologie by se mělo jednat nebo na jaké typy projektů bude možné žádat. Je tedy nutné toto upřesnit i s ohledem na potřeby do budoucna kvůli suchu a také kvůli nákladnosti nových technologií.

V rámci kapitoly 2.7 „Cirkulární ekonomika, recyklace a průmyslová voda“ požadujeme také doplnění o recyklační procesy na bázi chemické recyklace nebo termické konverze na materiály ke zpětnému materiálovému nebo energetickému využití.

Očekává se, že moderní metody materiálové recyklace (pyrolýza, plazma, solvolýza a další) jsou považovány za koncepční řešení a přispějí zásadním způsobem k modernizaci ekonomiky a plnění zejména recyklačních cílů a vhodným způsobem doplňují metody mechanické (materiálové) recyklace, která již často naráží na fyzikální či ekonomické limity.

Vzhledem k rozsáhlosti problému souvisejícímu s omezením skládkování do roku 2030, včetně podpory i jiných kapacit (například energetického využití) **je alokace pro tuto komponentu neúměrně malá a doporučujeme ji navýšit.**

Tato připomínka je zásadní.

21. Ke komponentám 4.4 a 2.8

Přestože opatření loss carryback a zrychlené odpisy Svaz plně podporuje, upozorňujeme, že se z odborného hlediska nejedná o granty a povaha těchto opatření neznamena výdaje státního rozpočtu.

Odůvodnění:

Opatření daňového institutu zpětného uplatnění daňové ztráty pro podporu podnikání (tzv. loss carryback) v komponentě 4.4 Podpora kompenzací v sektorech postižených krizí, a opatření zrychlených odpisů v komponentě 2.8. Podpora investic v průmyslu a podnikání Svaz podporoval a podporuje. Ekonomky jsou tato opatření považována za nástroje podpory restartu v dobách krize, v některých zemích jsou dlouhodobě zavedeny do daňových systémů právě na podporu ekonomické aktivity rámci ekonomických cyklů. Například mimořádné zrychlené odpisy jsou nástrojem hospodářské politiky, který byl například použit i při minulé krizi, a to jak jako základ pro restart ekonomiky jak stimulací v investičním rozhodování (a neodkládání nákupu majetku) tak i motivačně ve vazbě na zdanitelné příjmy v období krize 2020/2021 a jako podpora ekonomických subjektů, kteří přispívají k růstu v době oslabené ekonomiky. Svaz daná opatření podporoval na základě věcných argumentů, zahraničních zkušeností a logicky prokazatelných ekonomických a daňových efektů.

Upozorňujeme ale, že u těchto dvou opatření se z odborného hlediska nejedná o grant a povaha těchto opatření neznámá výdaje státního rozpočtu. Otázkou je, zda by se tato kapitola neměla zaměřit pouze na grantové nástroje systémová podpory subjektům zasaženým krizím a jejich rychlé obnově.

Jak vyplývá z povahy nástrojů a jak samo MF uvádí v důvodových zprávách k předloženým opatřením, jedná se o střednědobě rozpočtově při nejmenším neutrální opatření. Oba tyto nástroje totiž nepředstavují výdaje SR a dochází pouze k časovému přesunutí daňových výnosů. Opatření je minimálně rozpočtově neutrální (navíc s rychlejším oživením ekonomiky, ke kterému daná opatření přispívají, může naopak v dalších letech vést k vyššímu nárůstu daňových příjmů). Výpadek v prvních letech je tak nahrazen vyššími příjmy v letech dalších, kdy je již ať již uplatnitelná daňová ztráta či hodnota odepsaného majetku vyčerpána. Jedná se o jednoduchý matematický princip vycházející z logiky fungování odpisů a daňové ztráty.

Pokud by z ekonomického pohledu tyto položky měly být uplatněny a chceme je podpořit/hledat řešení, pak lze například využít časové hodnoty peněz a efekt časového přesunutí prostředků daňových příjmů pro stát lze ocenit (například náklady na financování).

Tato připomínka je zásadní.

22. Ke kapitole/pilíři 3: Vzdělávání a trh práce

Žádáme o navýšení v části „3.1 Inovace ve vzdělávání v kontextu digitalizace“ a zvláště pak v části „3.3 Modernizace služeb zaměstnanosti a rozvoj trhu práce“, které je pro zvýšení konkurenceschopnosti české ekonomiky a zvýšení produktivity zejména v průmyslu naprosto zásadní. Dále navrhuje navýšit v části 1.3. prostředky v na zajištění garantované rychlosti připojení škol nejméně 1Gb/s (optimálně 10Gb/s).

Doporučujeme doplnit komponentu, vyjadřující podporu zavádění flexibilních forem zaměstnávání vč. zkrácených úvazků a flexibility volby místa výkonu práce (viz obdobně též vodítka Komise) a mobility pracovních sil apod.

V souladu s některými požadovanými cíli pilíře digitalizace doporučujeme výrazněji zaměřit investice do vzdělávání v oblasti zvládnutí moderních technologií pro pracovníky všech klíčových sektorů ekonomiky, mimo jiné i pro sektor obchodu a gastronomie, a především pro ty pracovníky, jejichž pracovní místa jsou dotčena dopady automatizace a digitalizace a u nichž je rekvalifikace naprosto klíčovým předpokladem pro jejich uplatnění na trhu práce. Nad rámec začleněných komponent lze ještě zmínit jednu další, jež je vůči zde uvedeným „průřezová“, a sice podporu komplexního vzdělávání v oblasti udržitelnosti, např. zvyšování i tzv. „green skills“ (tedy předpokladů a dovedností pro pracovníky ve všech sektorech, které jsou nutné při přechodu na udržitelnou a zelenou ekonomiku, a to i dle doporučení organizací jako CEDEFOP a OECD a MOP).

Odůvodnění:

Podporujeme zařazení investic z NPO do počátečního vzdělávání a upskillingu/reskillingu pracovníků. Pro budoucí obnovu hospodářství jsou nepochybně investice do digitalizace vzdělávání a změn kvalifikací pracovníků v reakci na očekávanou recesi a výraznou automatizaci práce jedny z nejzásadnějších.

Nesouhlasíme ale s konkrétním naplněním plánu, kde z celkových 20,6 mld. Kč v části plánu „3. Vzdělávání a trh práce“ je jeho významná část (7,2 mld. Kč) věnována na výstavbu jednoho vysokoškolského kampusu. Zvláště pokud přínos této investice k digitalizaci je deklarován jako 0% a je zřejmé, že tato investice nebude do konce roku 2023 dokončena. Požadujeme proto přesun zhruba poloviny (3,6 mld. Kč) prostředků z této investice na navýšení v části „3.1 Inovace ve vzdělávání v kontextu digitalizace“ a zvláště pak v části „3.3 Modernizace služeb zaměstnanosti a rozvoj trhu práce“. Z další poloviny požadujeme přesunout 1.6 mld. Kč do opatření „1.3. Vybudování vysokorychlostního připojení k internetu pro školy“, aby bylo možno na všech základních a středních školách zajistit garantovanou rychlost připojení škol nejméně 1Gb/s (ale optimálně až na 10 Gb/s), a dále 2 Mld. Kč na zajištění vnitřní konektivity škol, kterou je nezbytně nutno rovněž podpořit, aby bylo možno ve školách efektivně realizovat distanční výuku.

Dále doporučujeme do bodu „Vznik nových programů zaměřených na nové potřeby státu a ekonomiky“ zařadit také další cílené investice, např. investice, které cílí na řešení pandemické situace. To je relevantní s ohledem na aktuální definované priority a reakce na pandemickou situaci spojenou s nemocí Covid-19 – podpora výuky specialistů v oblastech zvyšujících odolnost ČR. Zařazení připraveného projektu, s jasně danými parametry, cíleného na výuku kriticky potřebných specialistů a jejich vazby na uplatnění na trhu práce je zcela v souladu se strategickými prioritami ČR.

S ohledem na skutečnost, že jedním z klíčových iniciativ reagujících na současný stav spojený s pandemií Covid-19 je i potřeba výrazné digitalizace včetně oblasti vzdělávání, posílení distančního vzdělávání a další rozvoj inovovaných forem vzdělávání, jeví se jako vhodné spíše podpořit cílené investice do strategických vzdělávacích infrastruktur v ČR, spíše než masivně podporovat nové areály „kampusového typu“.

Finanční podpora firemního re-skillingu a up-skillingu je důležitá nejen s ohledem na přelomový technologický vývoj v průmyslových odvětvích, ale i vzhledem k nejistému budoucímu vývoji ekonomiky (a tedy i zaměstnanosti) a k demografickému vývoji produktivní populace. Danou oblast proto požadujeme podpořit intenzivněji. Proto by oblast měla ve svých opatřeních cílit nejen na ohrožené zaměstnance s nižší kvalifikací, ale i na zaměstnance, kteří mají potenciál ke zvýšení své kvalifikace a dovedností. Firmy tak budou moci efektivněji řešit personální a kvalifikační požadavky i zajistit interní a externí mobilitu zaměstnanců. Vynaložené finance se pozitivně projeví nejen snížením nákladů v oblasti podpory v nezaměstnanosti.

Souhlasíme s podporou digitalizace ve všech třech navržených komponentách, přesto dle našeho názoru digitalizace samotná není universálním řešením pro zkvalitnění tuzemského vzdělávacího systému. Zkušenosti s distanční výukou, která je v mnoha aspektech odlišná od výuky prezenční, ukázala na mnoho nedostatků tuzemského vzdělávacího systému. Jedním ze zásadních problémů jsou příliš obsáhlé školní vzdělávací programy, kdy jednotlivá kurikula často obsahují takové množství učiva, že jej není možné bez přítomnosti pedagoga zvládnout. Pro praktickou výuku na středních odborných školách toto platí dvojnásob. Tento problém je potřeba řešit systémovou revizí rámcových a ně navazujících školních vzdělávacích programů, a nikoliv jen zaváděním digitalizace.

Velký potenciál digitalizace vidíme v oblasti úlevy od administrativních povinností pro učitele a ředitele škol. Digitalizace je zároveň příležitost pro dlouhodobé sebevzdělávání učitelů, které zatím u nás není příliš silné. V daném kontextu by komponenta 3.1, 1.2 Digitalizace vnitřních procesů, obsahů a forem vzdělávání měla s podporou zvyšování kvalifikace pedagogů prostřednictvím digitálních nástrojů také počítat. V navržené podobě obsahuje pouze kurzy používání digitálních zařízení.

Komponenta 3.1 Inovace ve vzdělávání v kontextu digitalizace počítá s alokací 4 mld. Kč na fond mobilních digitálních zařízení pro žáky ze sociálně slabých rodin a digitalizace základních a středních škol. V dané souvislosti je nutné, aby vynaložení prostředků bylo efektivní a cílené a ICT vybavení odpovídalo skutečným potřebám škol a bylo pořizováno v souladu s rychlým vývojem v dané oblasti. Navíc by v milníku 1 měly být zahrnuty i SŠ.

U opatření 3.1. 1.3. upozorňujeme na neprovázanost s OP JAK – pokud OP JAK nebude umožňovat pořizování vybavení ani vznik půjčoven, je alokace 4,05 mld. na vytvoření Fondu mobilních digitálních zařízení pro žáky ze sociálně slabých rodin a digitalizaci ZŠ a SŠ na celé programové období nedostatečná. Měla by být navýšena tak, aby mimořádné prostředky v milníku 1 zahrnuly již nyní SŠ a dále možnost pořízení pokročilých digitálních zařízení pro školy (např. 3D tiskárny), vzhledem k milníku v ID 3.1. 1.2. realizovat osvětové kampaně pro žáky a studenty zaměřené na zvýšení zájmu o práci s pokročilými digitálními zařízeními.

U 3.2. Podpora vysokých škol v rozvoji podmínek pro další vzdělávání (up-skilling a re-skilling) a vzdělávání v rychle se rozvíjejících odvětví by mělo opatření zahrnout i neveřejné vysoké školy, které svým strategickým významem překračují hranice regionu, kde působí.

Tato připomínka je zásadní.

23.Ke kapitole/pilíři 4 Instrukce, regulace a podpora podnikání v reakci na COVID

V obecné podobě by zde mělo být místo pro snížení regulatorní/administrativní zátěže pro malé a střední podniky (a tedy redukce dopadů COVID – 19), z pohledu obchodu by bylo vhodné řešit například zajištění transparentní, objektivní a nediskriminační činnosti kontrolních orgánů na základě vyvážených pravidel pro hospodářskou soutěž.

24.Ke komponentě: 5.2 Podpora výzkumu a vývoje v podnicích a zavádění inovací do podnikové praxe

Podporujeme alokaci komponenty 5.2 Podpora výzkumu a vývoje v podnicích a zavádění inovací do podnikové praxe ve výši minimálně 7,5 mld. Kč. Tato komponenta včetně programu Trend (navýšení prostředků) a programu NCK má naši plnou podporu.

Žádáme tento požadavek a tuto komponentu co nejdříve potvrdit s EK a co nejdříve tak garantovat a sdělit žadatelům, že připravené projekty bude možné realizovat. Věříme, že nic nebrání tomu tuto komponentu a připravené projekty realizovat a z NPO podpořit.

Dále je nutné mezi klíčovými orgány určenými pro naplňování této Národní politiky uvést také Technologickou agenturu ČR.

Odůvodnění:

Děkujeme za návrh prostředků pro Podporu výzkumu a vývoje v podnicích a zavádění inovací do podnikové praxe. Vážíme si toho, že v průběhu diskusí, a i v návaznosti na projednávání státního rozpočtu, nakonec došlo k zohlednění argumentů Svazu průmyslu a navýšení původně diskutované částky na 7,5 mld. Kč. I dle vyjádření MPO chápeme navýšení tak, že bude využito pro navýšení prostředků v aktuálně vyhodnocované soutěži programu Trend či pro program NCK.

Argumenty pro podporu komponenty 5.2 Podpora výzkumu a vývoje v podnicích a zavádění inovací do podnikové praxe:

- Oblast výzkumu, vývoje a inovací (VaVal) hraje důležitou roli ve zvyšování konkurenceschopnosti České republiky. **Pro podporu aplikovaného průmyslového výzkumu je stěžejní zejména program TREND od Ministerstva průmyslu a obchodu a program Národní centra kompetence (NCK) od Technologické agentury ČR.**
- **Za současné situace hospodářského poklesu a nejasného vývoje je nezbytné podpořit současnou úroveň VaVal aktivit a dále je rozvíjet zejména prostřednictvím zvýšené podpory aplikovaného průmyslového výzkumu.** Přerušování VaV aktivit by ohrozilo nejen směřování ČR na cestě mezi nejinnovativnější země Evropy, jak si ČR stanovila v Inovační strategii ČR 2030, ale zejména omezilo konkurenceschopnost českých podniků do budoucna a podnítilo propouštění vysoce kvalifikovaných pracovníků. Výdaje na VaVal mají totiž vysoce multiplikační efekt.
- **Podporou programů TREND, CFF a NCK je splněna tato hlavní podmínka EK a RRF – reakce na CSR: „Je nezbytné zajistit inovativním podnikům přístup k financování a zlepšit spolupráci veřejného a soukromého sektoru v oblasti výzkumu a vývoje.“** Tato spolupráce je dlouhodobě jednou z hlavních slabín českého výzkumu a vývoje, jak uvádí mnohé analýzy a zahraniční doporučení, vč. Evropské komise (COM (2020) 500 – **Evropský semestr 2020: Specifická doporučení (CSR)**). V době, kdy se jí začalo pomalu dařit prosazovat, hrozí velké riziko útlumu společných aktivit firem a výzkumných organizací, jelikož z krátkodobého pohledu je finančně náročná.
- **Programy jsou rovněž již v souladu s pravidly veřejné podpory a splňují 2 komponenty Evropské komise:**
 - *Fostering research and innovation*
 - *Improving the business environment, especially for SMEs, and innovation*
- a v rámci nich řešené projekty přispívají k vyšší digitalizaci a energeticky a materiálově úspornějším řešením.
- **Programy obsahují projekty s vysokým stupněm připravenosti k realizaci a mají nastavený hodnotící systém.**
- **Program TREND je zaměřen na projekty, jejichž cílem je zavedení výsledků do praxe, zejména do průmyslové výroby a do nabídky produktů na trhu, projekty rozvíjející nové technologie a materiály, zvyšující míru automatizace a robotizace a využití digitálních technologií.** Proto jsou bonifikována řešení v souladu s iniciativou Průmysl 4.0 a za využití technologie 5G. V posledních soutěžích došlo k výraznému převisu podaných projektů nad schválený rozpočet. Konkrétně u poslední třetí soutěže se přihlásil rekordní počet projektů firem s požadavkem na dotace ve výši 7,7 mld. Kč, přičemž má MPO na tuto soutěž připravenou 1 mld. Kč. **Mezi přihlášené projekty**

patří např. vývoj robotických systémů, využití digitálního dvojčete a internetu věcí, rozšíření metod 3D tisku, úprava a využití odpadních látek a vývoj komponent pro čistou mobilitu, a to s plánovanými výsledky jako poloprovoz, funkční vzorek, software, ověřená technologie a další.

- **Program Country for Future (CFF) je zaměřen na vznik inovativních firem (high-tech start-upů), jejich následný rozvoj a internacionalizaci, na budování inovační infrastruktury s důrazem na digitální služby a umělou inteligenci a na zavádění inovací do praxe.**
- **Program Národní centra kompetence je zaměřen na podporu dlouhodobé spolupráce mezi výzkumnou a aplikační sférou a posílení institucionální základny aplikovaného výzkumu.** Jako výzkumná témata se řadí ICT v digitální éře (AI, virtuální realita, big data), letecká a kosmická technika, moderní energetika, optika a optoelektronika, pokročilé materiály a nanotechnologie, robotika, informatika a kybernetika pro společnost 4.0, biomedicína a další.

Východiska Národního plánu obnovy (NPO) jsou připravena v kontextu Hospodářské strategie, která – jak se v dokumentu uvádí – je postavena na řadě existujících vládních strategických dokumentů, mezi nimiž je i uvedena Národní politika výzkumu, vývoje a inovací České republiky 2021+. Mezi klíčovými orgány určenými pro naplňování této Národní politiky je jednoznačně zařazena také Technologická agentura ČR. V tomto ohledu je přinejmenším zvláštní, že Technologická agentura ČR není ve Východiscích NPO vůbec zmíněna. To se týče jednak části věnující se popisu opatření určených k rozvoji plně funkčního inovačního ekosystému (str. 19) (na rozdíl od uváděných organizací jako ÚPV či Ministerstvo dopravy). Doporučujeme proto uvedení TAČR doplnit.

Zároveň, a to i s přihlédnutím k popisu konkretizovaných komponent v příloze NPO (5.2 Podpora výzkumu a vývoje v podnicích a zavádění inovací do podnikové praxe), kde se hovoří o podpoře Národních center kompetence (program TAČR), požadujeme, aby jako spoluvlastník této komponenty byla uvedena také TA ČR (str. 37 Východiska NPO, str. 132 Příloha NPO).

Tato připomínka je zásadní.

25.Ke komponentě: 5.2 Podpora výzkumu a vývoje v podnicích a zavádění inovací do podnikové praxe – upřesnění

Upozorňujeme na nepřesnosti v popisu komponenty 5.2.

Odůvodnění:

Ve vlastním materiálu je na str. 37 tabulka "Specifické cíle pilíře a komponenty, které nám pomohou k jejich naplnění". Ve sloupci "detail" se první věta vztahuje komponentě VaVal MŠMT (5.1), ale druhá věta "Rozšířit výpočetní a úložné kapacity pro práci s velkoobjemovými daty a související výzkum velkoobjemových dat" byla zřejmě omylem převzata z jiných částí materiálu a ke komponentě VaVal MPO (5.2) se vůbec nevztahuje. Relevantní by byl např. cca text uvedený výše "Zjednodušit spolupráci soukromého a veřejného sektoru, podpořit inovace v podnicích a zaměření výzkumu, vývoje a inovací na progresivní technologie naplňující cíle EU", popř. jiný obdobný.

V příloze, kde je rozepsána vlastní komponenta VaVal MPO, je chyba na str. 133 v části Odhadovaná výše investičních výdajů (omylem zde nebylo promítnuto poslední krácení z 8,5 na 7,5 mld., takže součet nesedí, správně má být: 5 + 1 + 1,5.